

Η ανοιχτή πόρτα

Saki (H. H. Munro)

Μετάφραση: Αντώνης Παπαγιάννης

«Η θεία μου θα κατέβει σύντομα, κ. Νάτελ», είπε μια πολύ σίγουρη για τον εαυτό της δεκαπεντάχρονη νεαρή. «Στο μεταξύ θα πρέπει να ανεχθείτε εμένα».

Ο Φράμτον Νάτελ προσπάθησε να πει το σωστό, κάτι που θα κολάκευε δεόντως την ανιψιά της στιγμής χωρίς να απορρίπτει απρεπώς τη θεία που επρόκειτο να έλθει. Μέσα του αμφέβαλλε περισσότερο παρά ποτέ για το αν οι τυπικές αυτές επισκέψεις σε μια σειρά εντελώς αγνώστων ανθρώπων θα βοηθούσε στο ελάχιστο τη θεραπεία για τα νεύρα του στην οποία υποτίθεται ότι υποβαλλόταν.

«Ξέρω τι θα γίνει», είχε πει η αδελφή του όταν ετοιμαζόταν για να μεταναστεύσει σ' αυτό το εξοχικό θέρετρο. «Θα θαφτείς εκεί πέρα και δεν θα μιλάς ούτε σε μια ψυχή, και τα νεύρα σου θα γίνουν χειρότερα παρά ποτέ από τη μελαγχολία. Θα σου δώσω συστατικές επιστολές προς όλους τους ανθρώπους που ξέρω εκεί. Μερικοί απ' αυτούς, απ' όσο θυμάμαι, ήταν πολύ ωραίοι».

Ο Φράμτον αναρωτήθηκε αν η κ. Σάπλετον, η κυρία στην οποία παρουσίαζε μια από τις συστατικές επιστολές, ανήκε στην κατηγορία των ωραίων.

«Γνωρίζετε πολλούς από τους ανθρώπους εδώ γύρω;» ρώτησε η ανιψιά όταν έκρινε ότι είχαν περάσει αρκετή ώρα σε σιωπηρή κοινωνία.

«Σχεδόν κανέναν», είπε ο Φράμτον. «Η αδελφή μου έμενε εδώ, στο πρεσβυτέριο, ξέρετε, πριν τέσσερα χρόνια, κι εκείνη μου έδωσε συστατικές επιστολές για μερικούς ανθρώπους εδώ».

Έκανε την τελευταία δήλωση με ένα τόνο ολοφάνερης λύπης.

«Τότε, πρακτικά δεν ξέρετε τίποτε για τη θεία μου;» επέμεινε η πολύ σίγουρη για τον εαυτό της νεαρή κυρία.

«Μόνο το όνομα και τη διεύθυνσή της», παραδέχθηκε ο επισκέπτης. Αναρωτιόταν αν η κ. Σάπλετον ήταν έγγαμη ή χήρα. Ένα αόριστο κάτι στο δωμάτιο έδειχνε να υποδηλώνει ανδρική παρουσία.

«Η μεγάλη της τραγωδία συνέβη μόλις πριν τρία χρόνια», είπε το κορίτσι. «Θα ήταν μετά τον καιρό της αδελφής σας».

«Η τραγωδία της;» ρώτησε ο Φράμτον. Κατά κάποιο τρόπο σ' αυτό το ειρηνικό εξοχικό μέρος οι τραγωδίες φαίνονταν εκτός τόπου.

«Θα αναρωτιέστε γιατί έχουμε αυτή την πόρτα διάπλατα ανοιχτή ενώ είναι απόγευμα του Οκτώβρη», είπε η ανιψιά, δείχνοντας μια μεγάλη μπαλκονόπορτα που άνοιγε σε μια πρασιά.

«Είναι αρκετά ζεστά για την εποχή», είπε ο Φράμτον, «αλλά έχει αυτή η πόρτα καμιά σχέση με την τραγωδία;»

«Από εκείνη την πόρτα, πριν τρία ακριβώς χρόνια, ο σύζυγός της και τα δυο μικρότερα αδέρφια της έφυγαν για το κυνήγι τους. Δεν ξαναγύρισαν ποτέ. Ενώ διέσχιζαν τον βάλτο για να πάνε για καρτέρι στο αγαπημένο τους μέρος, τους κατάπιε και τους τρεις ένας ύπουλος λασπόλακκος. Ήταν ένα απαίσιμα υγρό καλοκαίρι, ξέρετε, και σε μέρη που άλλες χρονιές ήταν ασφαλή το έδαφος υποχωρούσε ξαφνικά χωρίς προειδοποίηση. Τα σώματά τους δεν βρέθηκαν ποτέ. Αυτό είναι το τρομερό της ιστορίας». Εδώ η φωνή του παιδιού έχασε τη νότα της αυτοπεποίθησης κι έγινε διστακτικά ανθρώπινη. «Η καημένη η θεία πάντα νομίζει ότι θα γυρίσουν κάποια μέρα, όπως και το μικρό καφέ σπάνιελ που χάθηκε μαζί τους, και θα μπουέ από εκείνη την πόρτα όπως συνήθιζαν. Γι' αυτό το λόγο η πόρτα μένει ανοιχτή κάθε βράδυ μέχρι που σκοτεινιάζει τελείως. Η καημένη η θείτσα, συχνά μου λέει

[Σ.τ.Μ. Προ καιρού στα «Ιατρικά Θέματα» δημοσιεύθηκε η κοινωνική σάτιρα «Βυζαντινή Ομελέτα» του Άγγλου Hector Hugh Munro (1870-1916), που έγινε γνωστός με το ψευδώνυμο Saki. Η «Ανοιχτή Πόρτα» αποτελεί ένα κάπως διαφορετικό διήγημα με ψυχολογικές προεκτάσεις που θα ζήλευε κι ένας Hitchcock].

πώς έφυγαν, ο άντρας της με το άσπρο αδιάβροχο του στο μπράτσο, και ο Ρόνι, ο μικρότερος αδελφός της, τραγουδώντας “Μπέρτι, γιατί χοροπηδάς;” όπως έκανε πάντα για να την πειράξει, γιατί εκείνη έλεγε ότι της έδινε στα νεύρα. Ξέρετε, καμιά φορά τις σιωπηλές, ήσυχες βραδιές σαν κι απόψε, σχεδόν έχω μια ανατριχιαστική αίσθηση ότι θα μπουνε όλοι τους από εκείνη την πόρτα—».

Διέκοψε απότομα μ’ ένα μικρό ανατρίχιασμα. Ο Φράμτον ένωσε ανακούφιση όταν η θεία μπήκε στο δωμάτιο μ’ ένα σωρό συγγνώμες που είχε καθυστερήσει να εμφανισθεί.

«Ελπίζω η Βέρα να σας διασκέδασε;» είπε.

«Μου είπε πολύ ενδιαφέροντα πράγματα», είπε ο Φράμτον.

«Ελπίζω να μη σας ενοχλεί η ανοιχτή μπαλκονόπορτα», είπε η κ. Σάπλετον ζωηρά. «Ο άνδρας μου και τ’ αδελφια μου θα γυρίσουν από το κυνήγι, και πάντα μπαίνουν απ’ εδώ. Βγήκαν καρτέρι στους βάλτους σήμερα, κι έτσι θα κάνουν χάλια τα καημένα τα χαλιά μου. Έτσι δεν κάνετε όλοι οι άντρες;»

Συνέχισε να φλυαρεί εύθυμα για το κυνήγι και για το πόσο σπάνια είχαν γίνει τα πουλιά και για τις προοπτικές να έχει πάπιες το χειμώνα. Για τον Φράμτον όλα αυτά ήταν κυριολεκτικά απαίσια. Έκανε μια απεγνωσμένη αλλά μόνο εν μέρει επιτυχή προσπάθεια να στρέψει τη συζήτηση σε κάποιο λιγότερο μακάβριο θέμα: καταλάβαινε ότι η οικοδέσποινα του έδινε μόνο ένα κλάσμα της προσοχής της, και ότι τα μάτια της συνεχώς τον προσπερνούσαν και κοίταζαν στην ανοιχτή μπαλκονόπορτα και την πρασιά έξω. Σίγουρα ήταν μια ατυχής σύμπτωση να την επισκεφθεί σ’ αυτή την τόσο τραγική επέτειο.

«Οι γιατροί συμφώνησαν να μου προτείνουν πλήρη ανάπαυση, απουσία ψυχικών συγκινήσεων και αποφυγή κάθε είδους βίαιας φυσικής άσκησης», ανήγγειλε ο Φράμτον, που είχε την υποφερτά διαδεδομένη ψευδαίσθηση ότι άνθρωποι τελείως άγνωστοι ή τυχαίοι γνωστοί είναι πεινασμένοι για την τελευταία λεπτομέρεια σχετικά με τις αρρώστιες και τις αδυναμίες του καθενός, τις αιτίες και τις θεραπείες τους. «Στο θέμα της δίαιτας δεν συμφωνούν και τόσο πολύ», συνέχισε.

«Αλήθεια;» είπε η κ. Σάπλετον με μια φωνή που μόλις την τελευταία στιγμή αντικατέστησε ένα χασμουρητό. Έπειτα ξαφνικά το πρόσωπό της έλαμψε και έδειξε ζωντάνια και προσοχή, όχι

όμως γι’ αυτά που έλεγε ο Φράμτον.

«Ήρθαν επιτέλους!» φώναξε. «Ακριβώς στην ώρα για τσάι, και κοίτα τους εκεί, λασπωμένοι μέχρι τα μάτια!»

Ο Φράμτον ρίγησε ελαφρά και γύρισε προς την ανιψιά μ’ ένα βλέμμα που είχε σκοπό να μεταδώσει συμπάθεια και κατανόηση. Το κορίτσι κοίταζε μέσα από την ανοιχτή μπαλκονόπορτα με έκπληκτο τρόμο στα μάτια του. Μ’ ένα παγερό σοκ απερίγραπτου φόβου ο Φράμτον στράφηκε στη θέση του και κοίταξε προς την ίδια κατεύθυνση.

Στο λυκόφως που βάθαινε τρεις σιλουέτες διέσχιζαν την πρασιά προς την μπαλκονόπορτα. Όλες είχαν όπλα κάτω από τις μασχάλες τους, και η μια τους ήταν επιπλέον φορτωμένη μ’ ένα λευκό παλτό κρεμασμένο στους ώμους της. Ένα κουρασμένο καφετί σπάνιελ έτρεχε πίσω τους. Αθόρυβα πλησίασαν το σπίτι, κι έπειτα μια βραχνή νεανική φωνή τραγούδησε μέσα απ’ το σκοτάδι: «*Δε μου λες, Μπέρτι, γιατί χοροπηδάς;*»

Σαν παλαβός ο Φράμτον άρπαξε το μπαστούνι και το καπέλο του – η εξώπορτα, το μονοπάτι με τα χαλίκια και η πύλη της αυλής ήταν μόνο θαμπά στάδια στην ξέφρενη φυγή του. Ένας ποδηλάτης που περνούσε στο δρόμο χρειάστηκε να πέσει πάνω στο φράχτη για να αποφύγει μια άμεση σύγκρουση.

«Νά ‘μαστε, αγαπητή μου», είπε εκείνος που κουβαλούσε το άσπρο αδιάβροχο, μπαίνοντας από την μπαλκονόπορτα, «καταλασπωμένοι, αλλά η περισσότερη λάσπη είναι ξερή. Ποιος ήταν αυτός που βγήκε τρέχοντας καθώς ερχόμασταν;»

«Ένας τελείως ιδιόρρυθμος τύπος, κάποιος κ. Νάτελ», είπε η κ. Σάπλετον. «Μιλούσε μόνο για τις αρρώστιες του, και το έβαλε στα πόδια χωρίς ούτε ένα αντίο ή ένα συγγνώμη μόλις φτάσατε. Θα νόμιζε κανείς ότι είδε κανένα φάντασμα».

«Νομίζω ότι ήταν το σπάνιελ», είπε η ανιψιά ήρεμα. «Μου είπε ότι τον τρώμαζαν οι σκύλοι. Μια φορά τον κυνήγησε μια αγέλη αδέσποτων σκυλιών μέσα σ’ ένα νεκροταφείο κάπου στις όχθες του Γάγγη, και αναγκάστηκε να περάσει τη νύχτα μέσα σε ένα φρεσκοσκαμμένο τάφο, με τα ζώα να ουρλιάζουν και να δείχνουν τα δόντια τους και να αφρίζουν λίγο πάνω από το κεφάλι του. Κάτι τέτοιο θα ήταν αρκετό για να παραλύσει τα νεύρα του οποιουδήποτε».

Η μυθοπλασία της στιγμής ήταν η ειδικότητά της.